

Platforma lékařů psychosomatiků
Psychosomatické a terapeutické centrum Plzeň
ve spolupráci se Zdravotně sociální fakultou Jihočeské univerzity
v Českých Budějovicích
pořádají

2. víkendové setkání lékařů psychosomatiků „Symptom jako cesta“

pod záštitou Doc. MUDr. Jiřího Šimka, CSc
a města Přeštice

Kde: Přeštice, Základní škola Josefa Hlávky, Na Jordáně 1146

Kdy: 4. – 5. října 2025

Program:

Sobota 4.10.2025

- 10.00-17.40: odborný program ZŠ Josefa Hlávky
- 18.30 - společný neformální večer v salonku přeštického minipivovaru Přešek, kde bude prostor pro diskusi a kuloární debaty

Neděle 5.10.2025

- 9.00– 12.35: odborný program ZŠ Josefa Hlávky
- 13.30: pro zájemce zcela ojedinělá možnost prohlídky 2. největšího barokního kostela Nanebevzetí Panny Marie v Přešticích, který navrhl Kilián Ignác Dientzenhofer

Program sobota 4. října 2025

9:15 – 11:45 registrace, úvodní přednášky

- 9.15 – 10.00: Registrace
- 10.00-10.20: MUDr. Radkin Honzák: Čestný host - přivítání, úvodní slovo
- 10.20-11.05: Doc. MUDr. Jiří Šimek, CSc.: Josef Hlávka (30' přednáška + 15' diskuse)
- 11.05-11.15: Hlávková nadace: Josef Hlávka
- 11.15-12.00: Doc. MUDr. Jan Poněšický: Stabilizační funkce symptomu (30' přednáška + 15' diskuse)

12:00 – 12:30 pauza-přestávka na kávu

12:30 – 13:15 blok I.

- 12.30-13.15: MUDr. Alena Večeřová Procházková s kazuistikou MUDr. Zuzany Lapkové: Bio-psycho-sociální anamnéza jako základní nástroj psychosomatického lékaře (30' přednáška + 15' diskuse)

13:15 – 14:15 pauza-přestávka na oběd

14:15 – 15:30 blok II.

- 14.15-14.40: MUDr. Karel Balihar: Funkční poruchy horní části trávicího traktu z pohledu gastroenterologa (20' přednáška + 5' diskuse)
- 14.40-15.05: MUDr. Gabriela Rybářová: Funkční poruchy horní části trávicího traktu z pohledu psychosomatika (20' přednáška + 5' diskuse)
- 15.05-15.30: MUDr. Veronika Procházková: Potravinová alergie aneb druhá vlna alergických onemocnění (20' přednáška + 5' diskuse)

15:30 – 16:00 pauza - přestávka na kávu

16:00 – 17:40 blok III - sebeděče

- 16.00-16.25: MUDr. Martin Seifert: Setkání pacienta s lékařem jako příležitost pro psychospirituální rozvoj obou (20' přednáška + 5' diskuse)
- 16.25-16.50: Ing. Marcela Klauzová Roflíková, MBA: Úvod do mindfulness, přínosy a potenciál (20' přednáška + 5' diskuse)
- 16.50-17.40: Workshop: Mindfulness pro zdravotníky v praxi (45' workshop)

18:30 Společenský program: neformální večer v salonku přeštického minipivovaru Přešek

Program neděle 5. října 2025

9:00 – 10:30 blok I.

- 9.00-9.30: Doc. MUDr. Jiří Šimek, CSc.: Jakub Jan Ryba (20' přednáška + 10' diskuse)
- 9.30-10.00: MUDr. Vratislav Kraus: Spánek v psychosomatické poradně (20' přednáška + 10' diskuse)
- 10.00-10.30: MUDr. Tomáš Jiran: Diagnóza jako pomoc, stigma nebo také etiopatogenetický faktor (20' přednáška + 10' diskuse)

10:30 – 11:00 pauza - přestávka na kávu

11:00 – 12:00 blok II.

- 11.00-11.20: MUDr. Magdalena Záchová: Jaký benefit přináší pacientovi se závažným chronickým onemocněním psychosomatická medicína? (10' kazuistika + 10' diskuse)
- 11.20-11.40: MUDr. Jiří Balák: Syndrom pánevní bolesti (10' kazuistika + 10' diskuse)
- 11.40-12.00: MUDr. Eva Smolová: A něco z praxe dětského neurologa (10' kazuistika + 10' diskuse)

12:00 – 12:35 závěr

- Doc. MUDr. Jiří Šimek, CSc.: Symptom jako cesta – slovo na závěr

13.30 Prohlídka kostela

Případné dotazy na: info@lekarskapsychosomatika.eu

Za přípravnou pracovní skupinu

Se na setkání těší

Zuzana Lapková, Beata Podholová, Gabriela Rybářová, Jan Řehák a Lenka Tocháčková

Anotace přednášek **SOBOTA 4.10.2025**

Doc. MUDr. Jiří Šimek, Csc.   Josef Hlávka jako psychosomatický pacient

Průběh života Josefa Hlávky názorně ukazuje, jak může být symptom cestou k hlubšímu porozumění sobě a k radikální proměně životního stylu. Přednáška nepřinese nové informace ze života Josefa Hlávky. Bude ukázkou, jak je možné rozumět pacientovi s psychosomatickými problémy, jak vytvářet hypotézy o původu obtíží a do jaké míry je možné o těchto hypotézách hovořit s pacientem.

Doc. MUDr. PhDr. Jan Poněšický, PhD. Stabilizační funkce symptomu

Stabilizační úloha symptomu vynikne tehdy, když se zamyslíme nad primárním ziskem z nemoci. Symptom je totiž vyústěním problematiky pacienta, v případě vnitřního konfliktu i kompromisem protichůdných tendencí, zejména tendence po stabilitě a kontrole versus emocionálním přáním po naprosté svobodě, libovůli či slasti. Pakliže symptom umožní, byť za cenu strádání, a pro pacienta díky Bohu nesrozumitelným, deformovaným způsobem jakési odreagování jeho problematiky, tak to sníží jeho motivaci se jí vědomě vystavit a jí v realitě řešit. Kromě toho symptom a s ním spojená obvyklá symptomová diagnóza pacienta uklidní a dává jí přednost před poněkud méně srozumitelným psychosomatickým výkladem jeho stonání s vágní šancí léčebného úspěchu psychoterapií, který je značně závislý na jeho připravenosti sebereflexe a motivaci se emocionálně otevřít, jakož i na osobnosti psychoterapeuta. Naproti tomu jej zbaví ryze medicínský přístup vlastní odpovědnosti za vznik jeho symptomatiky i nutnosti podstatně změnit svůj životní styl. Symptom tudíž potřebujeme k důkladnému pochopení strádání pacienta coby náhražkové řešení jeho životní problematiky.

Blok I.

MUDr. Alena Procházková Večeřová s kazuistikou MUDr. Zuzany Lapkové

Bio-psycho-sociální anamnéza jako základní nástroj psychosomatického lékaře

Porozumění příběhu pacienta a vyladění se na pacienta je klíčovým nástrojem psychosomatického přístupu, který podporuje samoúdržavné procesy. K tomu, aby pacient při léčení spolupracoval, potřebuje porozumět, že každá zdravotní potíže má svoje projevy ve vrstvě biologické, psychologické a sociální. Práce s časovou osou je základním nástrojem, který pomáhá v orientaci při pochopení vzniku a udržování obtíží jak odborníkovi, tak samotnému pacientovi. Může být užitečnou pomůckou pro motivaci dále na sobě pracovat, ne jen se pasivně odevzdat do péče zdravotnictví.

Blok II.

MUDr. Karel Balihar   Funkční poruchy horní části trávicího traktu z pohledu gastroenterologa

Funkční nemoci horní části trávicího traktu jsou častá onemocnění, definovaná podle Římských kritérií IV jako chronické dyspeptické potíže charakteru obtěžující pyrozy, globu, postprandiální epigastrickou plnost, tlakem, bolestí a dalšími symptomy při nepřítomnosti strukturálního onemocnění horní části trávicího traktu. Hlavním úskalím diagnózy je právě vyloučení organické příčiny. Léčba zahrnuje režimová opatření, symptomatickou farmakoterapii, psychologické a eventuelně i některé alternativní postupy. Tato prezentace se zaměřuje na správnou diagnostiku, režimová opatření a racionální farmakoterapii u funkčních poruch horní části trávicího traktu z pohledu gastroenterologa.

MUDr. Gabriela Rybářová   Funkční poruchy horní části trávicího traktu z pohledu psychosomatika

Můžeme psychosomatickým přístupem přispět ke zlepšení funkčních dyspepsií? Nahlédnutím do příběhu stonání pacienta s diagnostikovaným mimojícnovým refluxem se v této přednášce pokusíme nad tím zamyslet.

MUDr. Veronika Procházková Potravinová alergie aneb druhá vlna alergických onemocnění

V současné době pozorujeme v alergologických ambulancích nárůst pacientů s nespecifickými příznaky, o kterých spontánně referují jako o potravinových alergiích a intolerancích. Pouze v malém procentu případů je objasněn imunologický mechanismus, přičemž kombinace IgE a non-IgE mediované alergie vyžaduje spolupráci lékaře s pacientem takřka detektivní, a i u mechanismu neimunologického, např. enzymatického, je důležité vedle nutričních zvyklostí monitorovat také modulující vlivy psychosociální. Svou roli hrají také hormonální vlivy, spánek, pohybová aktivita a další záležitosti, o kterých nechce část pacientů diskutovat. Teorie je doplněná kazuistikou.

Blok III. seberozvoje a sebepéče

MUDr. Martin Seifert Setkání pacienta s lékařem jako příležitost pro psychospirituální rozvoj obou

Co odlišuje psychosomatické lékaře od těch ostatních? Liší se nějak jejich přístup k péči o pacienty? Jaký význam může mít setkání pacienta a lékaře pro psychospirituální rozvoj obou?

Inspiraci a podklady pro své sdělení čerpám z výsledků vlastního výzkumu mezi praktickými lékaři, vlastní zkušenosti praktického lékaře, psychosomatika, psychoterapeuta a učitele praktického lékařství a psychosomatiky, z knih Neodvracej pohled (Saki Santorelli) a Applications of a Psychospiritual Model in the Helping Professions: Principles of InnerView Guidance (Cedric Speyer & John Yaphe), Integrative psychotherapy: a mindfulness- and compassion-oriented approach (Georg Žvelc & Maša Žvelc) a další literatury a v neposlední řadě z mýtu o zraněném léčiteli. Moudrý kentaur Cheirón byl zraněn otráveným šípem a ze svého zranění už se nikdy nevyléčí. Tato zkušenost však jen posílí jeho mimořádnou schopnost léčit ostatní a předávat své umění dále.

Ing. Marcela Klauzová Roflíková, MBA Úvod do mindfulness, přínosy a potenciál

Mindfulness je schopnost záměrně věnovat pozornost přítomnosti. Její přínosy jsou dnes potvrzeny desítkami let výzkumu, včetně pozitivního vlivu na fyzické zdraví, psychickou odolnost i kvalitu života. V přednášce se seznámíte se základní principy, celosvětově rozšířeným program MBSR (Mindfulness-Based Stress Reduction) a konkrétní možnosti využití mindfulness v praxi zdravotníků i zdravotnických zařízení. „Ve své práci s lékaři a lékařkami znovu a znovu vidím, jak se něco jemného, ale podstatného mění ve chvíli, kdy člověk přestane se sebou bojovat, když přestane usilovat a prostě jen je. Když bolest a utrpení přestanou být nepřítelem a stanou se učitelem. Nejde o rezignaci, ale o hluboké uznání toho, co je. A právě z tohoto místa může vzniknout skutečná změna.“

Ing. Marcela Klauzová Roflíková, MBA Workshop: Mindfulness pro zdravotníky v praxi

Pečujte o sebe, abyste mohli pečovat o druhé.

Přijměte pozvání na 60minutový workshop, který nabízí bezpečný prostor pro zklidnění mysli, návrat do přítomnosti a čerpání inspirace pro využití mindfulness v běžném pracovním dni.

Workshop je věnován právě vám – lékařkám a lékařům. Protože jedině pokud dlouhodobě pečujete o sebe, můžete s odvahou a ve zdraví pečovat i o druhé.

Pozvání na workshop a přednášku: Mindfulness pro zdravotníky v praxi

Psychosomatická medicína s odvahou nahlíží na člověka jako na celek. Právě v tom spočívá její síla i její zranitelnost. Přiznáme-li, že tělo a duše jsou propojené, znamená to být přítomní i ve chvílích nejistoty, bolesti a lidské křehkosti. Nejen jako odborníci, ale jako lidé. V tomto vědomém postoji se otevírá prostor pro mindfulness (všímavost). Ne jako techniku, ale jako způsob bytí. Jde o kultivaci schopnosti být s tím, co je, bez okamžité potřeby zasahovat, měnit či řešit. Jde o laskavé, vědomé pozorování přítomného okamžiku – ať už je příjemný, nepříjemný nebo neutrální.

NEDELE 5.10.2025

Blok I.

Doc. MUDr. Jiří Šimek, Csc.   Jakub Jan Ryba – bioetická kazuistika

Závěr života Jakuba Jana Ryby je typickou ukázkou stoického pojetí života. Žil v duchu stoické filosofie, jeho oblíbeným autorem byl Lucius Annaeus Seneca. Naplňoval svůj život smyslem, což v jeho případě bylo rozvíjení českého školství a hudba. Když v padesáti letech se již necítil být schopen čelit příkořím mnoha nepřátel pokroku v českých školách, s rozmyslem svůj život ukončil.

MUDr. Vratislav Kraus   Spánek v psychosomatické poradně

Jak spánek ovlivňuje zdraví a jak jej můžeme využít k vstupu do systému zdraví a nemoci i jako nástroj motivace pacienta.

MUDr. Tomáš Jiran   Diagnóza jako pomoc, stigma, nebo také etiopatogenetický faktor

Zamyšlení nad procesem zvažování diagnózy, jejího následného přidělení a nad jejím dalším působením v životě člověka z pohledu praktického lékaře a začínajícího psychoterapeuta. Diagnóza jako dvojsečný meč a potenciální patogenetický faktor, riziko stigmatizace nejen v psychiatrii. Stručná rešerše dostupných zdrojů, diskuze.

Blok II.

MUDr. Magdalena Záchová

Jaký benefit přináší pacientovi se závažným chronickým onemocněním psychosomatická medicína? Aneb od nástrojů integrativní medicíny k bio-psycho-sociálnímu přístupu u pacienta s M. Parkinson.

Parkinsonova nemoc je chronické, neurodegenerativní onemocnění centrálního nervového systému, které je charakterizováno postupnou ztrátou dopaminergních neuronů v oblasti substantia nigra pars compacta. Tento úbytek vede ke snížené hladině dopaminu v bazálních gangliích, což způsobuje motorické symptomy (třes, rigidita, bradykineze, posturální instabilita), ale také nemotorické příznaky (např. poruchy spánku, deprese, kognitivní poruchy, bolest, zácpa).

Na kazuistice pacienta, kterému byl diagnostikován M. Parkinson v poměrně mladém věku 57 let, se pokusíme nejen nahlédnout na kontext vzniku onemocnění v bio-psycho-sociální rovině, ale ráda bych se s Vámi podělila o zkušenost s nástroji integrativní medicíny jako je akupunktura a homeopatie, díky kterým je pacient více ochoten přemýšlet o onemocnění v psychosociálním kontextu.

MUDr. Jiří Balák   Syndrom pánevní bolesti – kazuistika

Na kazuistice z urologické ambulance se pokusíme nahlédnout na možnosti přístupu u pacienta s chronickou pánevní bolestí. Léčba tohoto syndromu je komplexní, jejím základem je multidisciplinární přístup s aktivní účastí pacienta.

MUDr. Eva Smolová   A něco z praxe dětského neurologa

Další příspěvek k tématu o absencích (typ epilepsie v dětském věku), tentokrát v roli přetrvávajícího příznaku ve 2/3 rodinách k bližšímu prozkoumání v rámci ambulance dětské neurologie...

Závěr

Doc. MUDr. Jiří Šimek, Csc.   Symptom jako cesta

Reflexe, zamyšlení na závěr.